

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelősszerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Felelősszerkesztő távollétében ezt a számot szerkesztette **TELEKY DEZSŐ** főmunkatárs.

*Óreg Márton gazda botra támaszkodva,
El tud gyönyörködni a gyapjas juhokba...*

*— Ad az Isten gyapjut az őszi vásárra,
S amit félreteszünk, megszövi majd Sára! —*

VII. ÉVFOLYAM
14. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. JÚLIUS
15.

Mosolygó ég sátra alatt...

Fehér bari, piros szalag,
 Álmodozó ezüst palak...
 Nyári mosoly, mosolygó ég,
 Habselyemnél selymesebb kék.

Gyermekarcok kicsattanak
 Pirosabbnál pirosabban.
 Játsszik velük a sok virág,
 Fehér bari, piros szalag,
 Álom nekik a nagy világ.

Fáradt arcok, könnyes szemek
 Csenedesebben könnyeztetek.
 Bánatotok most ne fájjon,
 Csengő kacaj gyermekszáján
 Csengve-csengjen, hadd játszanak
 Mosolygó ég sátra alatt.

Ibolyakék szemekre
 A jó Isten mosolyt hint le:
 Ne lássák, hogy a világra
 Ráfekszik a rémek árnya.
 Jaj, most semmit ne lássanak,
 Játsszi kedvvel csak játszanak,
 S nézzenek a selymes ágra...

Hátha onnan fehér szárnyon,
 Mint a mesebeli álom
 Lerepül a béke... béke...

Mael Ferenc.

TOBORZÓ.

A nyár nagyon alkalmas a toborzásra, a gyermekek nem járnak iskolába. Pihennek, játszanak. Am a játékot is meg lehet ünni. Jó ilyenkor egy kis olvasnivaló. Az olvasást nem únja meg senki. Az olvasás, a mesék, a versek egy más, szebb világba röpitik az olvasgatót.

Akár hol jártok gyermekek, falun vagy városban, mindenütt lesz jó alkalom a toborzásra.

Mit jelent a toborzás? Azt, hogy kis barátaitoknak megmagyarázzátok, hogy mi minden van az Uj Cimborában, érdekes cikkek, mesék, van benne kertészkedés, rajziskola, játékok, s igyekezzetek megnyerni őket is, hogy ők is rendeltessék meg szüleikkel ezt a kis lapot. Aztán ezt vagy levelező lapon, vagy személyesen tudomására hozzatok a kiadóhivatalnak, hogy indítsa be a lapot.

Legutóbbi toborzásunk:

Bányai Piri toborozta Kolozsváron Babola Epgéniát, Szász Béla I. g. o. t. Tischler Erna III. g. o. t.-t, Kolozsvár, Benezédi Éva, Torockó, Demény Annuskát.

Kertészkedjünk kis cimborák!

Júliusban vetendő mályvarózsa. A kis kertészek ilyenkor nem gyönyörködhetnek munkájuk eredményében. Am megkezdődik a nyári szünidő. Én is elutazom, nagymamához, nagynénihez, vagy fürdőhelyre. Ki fogja gondozni a szépen fejlődő palántákat? Bizony azt öntözni, kapálgatni és gyomlálni kell. Ha el is mentek nyaralni, kertészkedő kis cimborák, virágjaitokat gondozó nélkül ne hagyjátok, mert mire visszajöttök, csak pusztulást, kiszáradt esonkokat találtok. Ez pedig fájdalmas is volna, meg szégyelni való is. Azonkívül mit küldenétek vissza ősszel az Uj Cimborának?

Ne higgyétek, hogy mi nem tudjuk, hogy az eltelt hat év alatt kiknek küldtünk virágmagvakat. Tudjuk, mert nevük kertészkedési könyvünkben fel van írva. Csak várnunk türelemmel, hogy ha tavaly, tavalyelőtt nem küldött vissza annyi magot, amennyit az Uj Cimborától kapott, mikor küldi vissza, az idén-e, vagy jövőre? Mi várunk, mert hiszen van időnk a várásra.

Az Uj Cimborá emlékalbuma

Az Uj Cimborá május 1-i számában írtunk először az emlékalbumról, amelyet a szerkesztőség Teleky Dezső bácsinak, lapunk főmunkatársának ajándékozott hatvanadik születési évfordulója alkalmából.

Kíváncsiak vagytok úgy-e, hogy milyen is lehetett ez az album?

Nos, pár szóval elmondom. Voltak benne üdvözlések az Uj Cimborá Baráti Társaságának tagjaitól, azoktól a lapszerkesztőségektől, ahová ő dolgozik, a szülőktől s végül a kis cimboráktól. Szébbnél-szebb rajzok díszítették az egyes lapokat s a kis cimborák fényképei. Persze, arra is kíváncsiak vagytok, hogy kiknek a fényképei kerültek be az albumba? No ezt is megmondom. A Bartha-gyermekeké, Pataky fivéreké, Ludvig Gittáé, Földli Greteé, Kónyi gyerekeké, Damó Lenkéé, Bogdán Mancié és Bözsié, Kolozsvár, Hefner Mancé és Öcsié, Ney Zsuzskáé, Nagyvárad, Péter Lorándé, Székelykeresztúr, Kiss Anikó, Piroska, Ildikóé, Magyardéce, Iszlay Erzsébet, Matild, Jenőkéé, Dicsőszentmárton, Pap Andor, Zsófiáé, Szilágysomlyó, Benedekfi Gyöngyi és Öcsié, Holtmaros, Szabady Etobuka és Öcsié, Buc., Sajtos Bözsiéké, Csendes Istváné és Jancsié, Szatmár, Pany Győző és Evié, Molnár Margité, Egerbegy, Balogh Ibolyáé, Aranyosgyéres, Szász Gézu-káé, Kolozsvár, Szász Bélaé, Olivéré. Zágor és Pázsint Éva, Elek, Túr.

Szerkesztő néni.

Nehány, szívből jövő, őszinte szó.

Most, hogy ideiglenesen átvettem az Új Cimborá szerkesztését, első és kedves kötelességemnek tartom nyilvánosan megköszönni szívélyes üdvözlését mindazoknak, akik rólam hatvan éves életfordulóm alkalmával magyaros melegséggel megemlékeztek. Az értékes emlékkönyv, melynek lapjain társadalmi és irodalmi vezéreink közül számos szerepelnek, melynek tartalmát gondos szülők hálás levelei és drága kis cimboráim fényképei díszítik, arra biztatnak, hogy évtizedes szerény kulturmunkámat legfiatalabb nemzedékünk javára tovább is lelkesen folytassam.

Buzgó táborunk, amely az Új Cimborá mellett kitart, úgy érzi, hogy ez a kis folyóirat felejthetetlen Elek Nagyapóék régi Cimborájának egyenes leszármazottja. A Nagyapó iránti kegyelet nagyban hozzájárul, hogy az Új Cimborát társadalmunk önzetlen vezetői tekintélyükkel támogatják és pártfogolják.

Ezelőtt hét évvel egy gyenge leány emelte magasba azt a fehér zászlót, amelyet a Halál csavart ki Elek Nagyapó kezéből. Bátran nyúlt a zászló után. Tilinkószóval hívogatta össze a széteszolt nyáját. Buzgalommal toborozta össze a vezetés nélkül maradt sereget, s megtörtént a csoda. A Cimborá új címmel, de a régi szellemben, szerény keretek között ismét feléledt lehet mondani töké nélkül indult meg, a gyermekek szülői pedig mind tömöttebb sorban gyülekeztek a magyar hívó szóra.

Engem nagyon meghatott ez a merész, lendületes nekivágás. S mikor megtudtam, hogy Szatmáron már megjelent az Új Cimborá néhány száma, örömmel üdvözöltem a kis lap szervezőjét és szerkesztőjét, Ferenczy László Marcellát, s azonnal jelentkeztem munkatársnak. Azóta (már hét esztendeje ennek) gyermekszerető, hűséges lélekkel tartottam az Új Cimborá mellett napsugaras és gondterhes napjaiban egyaránt.

Rögös útja van minden apostoli munkának. De a jövő nemzedék iránti gondoskodás kiolthatatlan vágya s a gyermeklélek nevelésének szereteten alapuló jószándéka, erőfeszítéseinknek szárnyat adnak. Mint a bibliai vándorapostolok, szegényen, erszény, táská és sarú nélkül kopogtatunk be minden magyarlakta helyre, kastélyba, udvarházba, falusi gazdákhöz, az utolsó kunyhókba is, ahol vérünk gyermekei élnek, s békességet kívánva nekik, szívünk szeretetét kínáljuk. Ha megértően fogadnak minket, letelep-

szünk asztalukhoz, s a kis szíveken keresztül szólunk a jó szülőkhöz, kiknek gyermekgondozó nagy munkáját a legfiatalabb nemzedék szórakoztatásával, oktatásával és művelésével akarjuk megkönnyíteni.

Ahol a fogadtatás rideg, elutasító, onnan távozzunk. Mert, aki szándékunkat nem akarja megérteni, ott hiába minden magyarázat. Sajgó szívvel, de neheztelés nélkül tovább megyünk, s keresünk újabb aratni való helyeket, keresünk újabb megértő szíveket.

Ez az apostoli munka dicséretet nem vár, elismerést nem érdemel. Mindenkinek istenadta kötelessége végzettszerű hivatását betölteni, s minden erejét összeszedni, hogy nemes célok iránti törekvése érvényesüljön.

Ez a kötelességérzés egyik oka annak, hogy ameddig csak erőim bírják, a gyermeklélek művelésének és oktatásának szolgálatában maradjak, s ne hagyjam el azt az Új Cimborát, melynek szerkesztője áldozatos lelkének parancsszavait követve lépett a magyar gyermektársadalom vezetésének nehéz, de szent ösvényére.

Azonban még egy más oka is van, hogy ki kell tartanom az Új Cimborá mellett.

Igy kívánja ezt Benedek Elek szelleme. Nem nagyképűsködés mondatja ezt velem!

Talán kevesen tudják, hogy a gyermekek Nagyapójához őszinte jóbarátság szála fűztek engem. Az ő terve volt az, hogy a Szatmáron kiadott Cimborát Brassóban jelentessük meg, s ketten legyünk a gyermekújság szerkesztői. Ezt a tervet csak az anyagiak hiánya gáncsolta el. Később Elek Nagyapó vette át a Brassói Lapok „Gyermekvilág” mellékletét, (melynek vezetésétől rajtam kívül eső okokból kellett megválnom) s ezt a közkeveltségnek örvendő rovatot egészen haláláig ő szerkesztette.

Jártam Elek Nagyapó vendégszerető házában, ahol a régi Cimborá jövőjéről tanácskoztunk. Sétáltam az aranyoskedélyű Nagyasszonnyal, kettesben, a hatalmas gyümölcsfák árnyékában. Kivánságára el kellett mesélnem, hogyan lettem én is „gyermekíró”. S miután életemnek erről az egyszerű eseményről röviden megemlékeztem, a kis patak partján, ahol a mezei virágok ezrei pompáznak, lehajolt a Nagyasszony, letépett két szál kék virágot és saját kezével tűzte gomblyukamba.

S ha már visszaemlékezünk, azt is el kell mondjam, hogy a Nagyasszony egy ízben végrendelkezett. Még most is fülemben cseng határozott szava.

Brassóban, egy gyermekünnepélyen történt, midőn Elek Nagyapóékkal együtt hallgattam végig az előadást. Akkor a kedves, jó Nagymama, akinek azonos volt a lelke, szíve, gondolata, minden érzése hű élettársával, váratlanul hozzám fordult s jelentősen mondta: Elek Nagyapó örökét majd Dezső bácsi vegye át!

Előérzés volt e kijelentése? Ki tudja? Talán már sejtette, hogy a Halál ott settenkedik a kisbaconi udvarház körül.

A rajongva körülvett, nagy gyermekbarát-íróval egy sorban nem állhatok, de nyomába lépni, s őt törekvéseiben követni, kötelességemnek tartom. Elek Nagyapóék kívánsága reám nézve parancs, ami életem utolsó napjáig kötelez. Ezért is ragaszkodom az Új Cimborához.

Most, mikor újonnan megköszönöm üdvözlőim rokonszenves megemlékezését, ismétlem azokat a szavakat, amelyeket az album átadásakor meghatottan, könnyes szemmel fejeztem ki: „Akkor vagyok igazán boldog, ha gyermekeimnek verset, mesét, ismeretterjesztő közleményeket írhatok!” De hozzáteszem, még boldogabb lennék, ha tudnám, hogy a szülők erkölcsnemesítő s oktató tanácsainkat, lélekfinomító meséink, verseink tartalmát megtárgyalják gyermekeikkel, hogy közös, vállvetett munkával az elhintett mag jól megművelt talajba kerüljön, s hogy majd egyszer áldás legyen az aratáson.

Dezső bácsi.

Nyelvgyakorló.

Nincsen olyan szépen szóló szép sípszó, mint a szászsebesi szépen szóló szép sípszó.

SZENZÁCIÓ!

SZENZÁCIÓ!

Az adóit ezentúl nem a nyereségeik fizetik!

Ők a nyereséget minden levonás nélkül fogják felvenni. A tervezet szerint mindenik osztályban számtalan kisebb nyereséget is létesítettek és pedig 400.000 leies, 200.000, 100.000, 40.000, 20.000, 6.000, 3.200 és 1.000 leies stb.

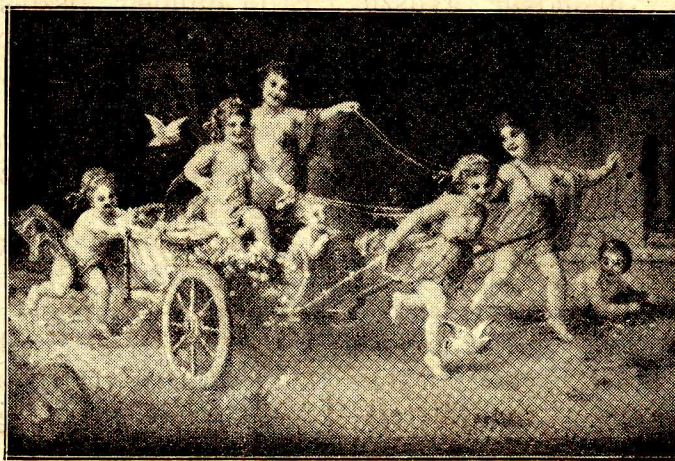
A milliós nyeresemények már az első osztályban kezdődnek.

Megkezdődött egy nagy sorsjáték!

Az első osztály húzása 1939. július 15-én.

Vásárolják meg idejében sorsjegyeiket!

LOTERIA DE STAT.

*Termő nyárnak virágai illatoznak ...
Illatárban víg tündérek játszadoznak ...
Galambfehér jóság, béke
Szívek, lelkek ékessége.*

Múlt ködéből.

Kedves kis cimborák, el tudom képzelni milyen tágranyitott szemmel bámulnátok meg gyermekkorom érdekes alakjait, ha a múlt ködéből hirtelen megjelenének.

De hova is lettek ők? A kosaras tót, az almáriomos zsidó, az olasz dudás, drótos tót és medvetáncoltató.

Ti, gyerekek, pompás kirakatokban gyönyörködtek, mit érdekelne titeket a kosaras tót és almáriomos zsidó sok apró, értéktelen csecsebecséje?

Akkoriban a mi községünkben nem volt kirakat. Legfeljebb ostor és kötél lógott a bolt ajtó mellett. Viszont, ha feltűnt a kosaras tót, fején a hosszukás fonnott kosárral, mely rakva volt aranyozott csészékkel, gyufatartókkal, gyönggyel, más apró-cseprő mutatós tárggyal, úgy körülfogták a gyerekek, hogy bizony nem tudott volna elmenekülni. De nem is akart. Örült szegény a szerencsének, ha hosszú vándorlása alatt ürült a kosár és gyűltek a piculák, krajeárok, mert akkor az járt. A kosarat nehéz volt hordozni, megfájult tőle a nyak és a váll is, mert nem csak a belseje volt tele, de egész körül — a kiálló pálcákra is aggatva voltak virágos kávécsészék.

Milyen jól esett ezekből kávézni! Már

előre gyűlt a perselybe a pénz s ha megjelent a tót, boldogan vásároltunk.

Egy szép nyári nap azonban nagy szomorúságot hozott. Az utcáról keserves sírás hangja hallatszott be. Szaladt a gyermekhad kikukucsálni. Mi lehet? Hát egy kosaras tót ült a kispadon, előtte a földön a kosár tele összetört edényekkel. Megbotlott szegény és leesett fejről a nehéz kosár. Úgy sírt, mintha a szíve akart volna megszakadni. Anyám behívta, vigasztaltuk, etettük, itattuk. Végre a szomszédsággal együtt összetettünk anynyi pénzt is, ami némileg kárpótolta szegényt. Sokáig nem tudtunk szabadulni a szomorú emléktől. Minden tótot féltettem, hogy leejti kosarát, melyben vagyónát hordozta.

Az almáriomos zsidó inkább a cselédek öröme volt. Ő hozta a színes pántlikát, gyöngyöt, fülbevalót, meg a jószagú szappant.

Az almáriom olyanforma alkotmány volt, mint egy kis méhkaptár. Fából készült, és két szíjja volt, ezekbe öltötte be karját a tulajdonos és úgy vitte a hátán.

Hihetetlen mi minden belefért ebbe a kis mozgó boltba! Belül szegen és polcon volt elhelyezve a portéka, de még az ajtó belső felén kifeszített galandon is sza-

lagok függtek. Kis fiókokban gyűszű, varrótü, cérna, gyűrű, brosstü, sőt minden gyermek vágyainak netovábbja, a csigás doboz is raktáron volt.

Ha a szolgáló vásárolt, mi gyermekek érdeklődve kísértük az alkudozást és adtuk a tanácsot, hogy melyik szalagot válassza Máriskó, vagy Zsuzsi. De mi is szívesen vettünk, ha volt pénzünk.

Az olasz dudások már nem voltak kedvemre. Az idegen arcok, a lármás zene inkább megfélemlített, bár megbámultam a különös hangszert, melyet tele-tüdővel fujtak.

Kedvelt alakom volt a zsiros kalapu drótostót, kinek ügyes munkáját mindig végignéztem.

Szerettük hallgatni rossz magyarsággal tartott előadását és jókat nevtünk tréfáin.

Hátra van még a medve-táncoltató!

Ettől mindég tisztos távolban álltunk, mert féltünk a mackótól, akármilyen vigan táncolt is. De nemesak féltünk, hanem sajnáltuk is, ha lánc csörgését hallottuk. Gyermekszívvel megéreztük, hogy nem olyan vidám szegény mackó, mint ahogy mutatja.

Azt hiszem, akiket itt felsoroltam, már egytől-egyig a mult alakjai és nem támadnak fel többé.

A mai gyermekeket nem is érdekelné a kosaras tót fütyölése, ők már a felhők felett kóválygó gépmadár berregését figyelik.

Az almáriomos zsidó szerény kis ládikája sem keltene figyelmet, mert elhomályosítaná a villanyfényes kirakat.

A mult alakjai elvesznek az idők ködében, mint az emberek, akiknek gyermekségébe színt, meleget és örömet hoztak.

Gál Lajosné.

Adzsitkumár.

(Folytatás)

Adzsitkumár galambjai.

Adzsitkumár, a drága kis gyermek, nagyon szerette a galambokat. A király, hogy

ezek a galambok mindig, amerre a kicsi királyfi játszott, vagy sétált. Leszálltak a vállára s a pirosló búzaszemet a tenyeréből csipegették ki. Megérezték a kis Adzsitkumár szeretetét. Ők is szeretettel és ragaszkodással viszonzták. Szuorani a boldog anyák örömeivel látta, hogy kicsi fiát mennyire szeretik a galambok.

Szépek voltak Adzsitkumár galambjai, de legszebb közülük mégis két hófehér galamb volt. Ezek voltak a kis királyfi kedvencei.

Egy napon a galambok a Duorani királyasszony szobájába repültek be. Duorani amint meglátta Adzsitkumár galambjait, azonnal bezárt ajtót, ablakot, addig nem nyugodott, míg hatalmába nem ejtette a két megriadt fehér galambot.

— Nem menekültök el tőlem! — sziszegte gyűlölködve, — majd megfizet a gazdátok értetek.

Aznap még nem is vette észre Adzsitkumár a fehér galambok hiányát. De másnap délelőtt, amikor a tó partján játszott s a galamboknak élelmet szórt szét, minden galamb hozzárepült, csak a két fehér galamb hiányzott.

— Hol vannak fehér galambjaim? — nézett szét a kis királyfi. Kérdezősködött utánuk az anyjánál, az udvarbeli embereknél, s a szolgálóknál. Senki sem tudott mondani semmit róluk.

— Na, majd megkeresem őket! — mondotta határozottan a kis királyfi.

Bejárta, felkutatta a gyermek a palota

a gyermeknek kedvét töltse, a legszebb galambokat hozatta palotájába. Ott röpködtek

minden zegét-zugát. S a keresés közben Duorani szobájába tévedt. S mit lát? A királyasszony szobájában kalitkába zárva vergődnek az ő galambjai.

Kérlelni kezdte mostohaanyját, hogy adja vissza galambjait, vigyázni fog rájuk, hogy többet el ne kószáljanak.

Duorani mézes-mázos hangon beszélt a gyermekkel.

— Visszadom galambjaidat Adzsitkumár, de valamit én is kérek tőled s ezt meg kell ígéred, hogy megteszed.

— Mit kívánsz tőlem, mama? Mit nem tennék meg érted, amire kérsz? — válaszolt kedvesen a kis királyfi.

— Menj anyádhoz és kérdezd meg tőle, hogy mi a titka a te életednek. Mondd, hogy azt álmodtad, hogy az életednek valami titka van s azt senki más nem tudja, csak anyád. S nem lesz addig nyugtód, amíg meg nem tudod tőle. Aztán megmondod majd nekem a titkot. De azt is ígérd meg, hogy soha senkinek el nem árulod, hogy ezt a titkot nekem elmondtad. Megértetted Adzsitkumár? Na most menj és jöjj minél előbb vissza élettikkoddal. — Így beszélt Duorani, hogy a gyermek bizalmát megnyerje, még meg is csókolta az arcát.

— Oh, csak ennyi? — mosolygott mostohaanyjára Adzsitkumár. — Azonnal megyek és megkérdem anyukámtól, — s már szaladt is nagyboldogan a visszkapott galambokkal édesanyjához. Gyermek volt még s nem is sejtette, hogy milyen veszedelembé döntheti az ígéret beteljesítése.

Még be sem ért anyja szobájába, már kívülről kiabálta:

— Mama! Mama! Megvannak a kis szökevények!

Szuorani hallva gyermeke hangját, kijött a szobájából és szeretettel ölelgette és csókolgatta a gyermeket.

Adzsitkumár akkor átfonta az anyja nyakát és hizelkedni kezdett neki.

— Anyám, én azt álmodtam, hogy az életemnek nagy titka van, amiről csak te tudsz. Mondd el nekem ezt a titkot anyám, mert nem lesz addig nyugtom, míg meg nem tudom.

Szuorani megdöbbenve sápadt el a nem várt szavak hallatára. S anyai szeretete megérezte azonnal a veszedelmet, amely gyermekét környékezte a titok révén.

— Nőjenek szegek ellenségeink nyelvére! — mondta hangosan s magában így fohászzkodott:

— Oh, Istenem, mentsd meg a gyermekem! — s úgy ölelte magához kis fiát, mintha a veszély már is ott ólalkodna körülötte.

Előbb próbálta a királyné másfelé terelni a gyermek figyelmét, de az csak akaratokodott, s csak újra, meg újra kezdte, hogy ő tudni akarja élete titkát.

S akkor, egy végzetes pillanatban elárulta az anya a gyermek élettikkát. Beszélt neki a szentéletű férfiúról, az életláncáról, amely a palota előtt levő tóban egy aranyhal gyomrában van elrejtve.

Adzsitkumár mindezt figyelmesen hallgatta s mikor mindent megtudott, egy óvatlan pillanatban kiosont anyja mellől s igéretéhez híven visszatért Duoranihoz, s mindent elmondott szóról-szóra, amit anyjától hallott.

Duorának ez elég volt sötét tervei megvalósításához. Ettől a peretől kezdve mind azon gondolkodott, hogyan tudná az aranyhalat megszerezni s Adzsitkumárt elpusztítani. Őt okozta azért, hogy a király nem törődött úgy vele, mint azelőtt.

Tervet terv után kovácsolt. Hosszú gondolkodás után egy napon magához hívatta az udvari orvost. Sutyá-putya — a zárt ajtók mögött sokáig beszéltek nagy titokzatosan. Elmondta a tervét és azt ígérte, hogy ha az orvos segítségére lesz, gazdagon megjutalmazza.

Az orvos nem volt rossz ember, de a sok pénz megszedítette és kísértésbe hozta. Megígérte hát a királyasszonynak, hogy mindenben kezére játszik. (Folyt. köv.)

A játék.

*Falu alatt a patak,
Hajót kén' csinálni,
De jó is lesz majd vele
Vigan hajókézni.*

*Mosóteknő kikerült
A patak habjára,
Kis Lacika beléült
Épp a dugójára.*

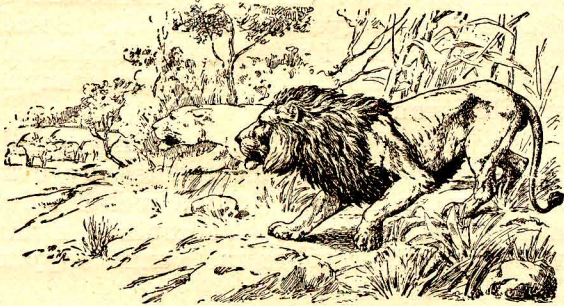
*Kényelmetlen az ülés
Mit kéne csinálni?
Hogyha lenne bicskája
Le lehetne vágni.
De a dugó kiesett
Nem is vette észre,
Csupa víz a ruhája
a játéknak vége.*

Edda néni.

Az oroszlán.

Ismerteti: Dezső bácsi.

I.

Az oroszlánt bátorsága, ereje, s alakjának szépsége miatt, az állatok királyának szokták nevezni. De csak az állatokkal szemben bátor és vakmerő az oroszlán, az embertől fél, nem szívesen áll vele harcba. Ha embert lát a közelben, nyugtalanul felemeli fejét, fürkésző pillantást vet zavarójára, aztán bosszankodva, morogva elinal. Más szóval, hargosan tovább áll. Az embernek nappal mindig kitér, de ha izgatják, vagy megsebezik, akkor kész a rögtön támadásra.

A **méltóságteljes** jelző csak ritkán illik a vadoroszlánra. Járás közben rendszerint sunyi benyomást tesz. Mintha mindig szomorúan, rossz lelkiismerettel bandukolna, fejét lehorgasztja. Hasonlít a járása a kullogó macskáéhoz, amelyik tilosban jár.

Bezzeg más a tekintete az oroszlának akkor, ha életveszélybe kerül. Ilyenkor elszánt. Szembenéz a kikerülhetetlen veszedelemmel. Most valóban méltóságos az alakja, megfélemlítő, idegdermesztő. Dühös szemét rád mereszti, de egyszercsak hatalmas, bozontos fejét válla közé húzza, hosszasan, elnyújtottan morog, farkával oldalát verdesi. Félelmetes pillanat! Ha most farkát kétszerháromszor a magasba lóbálja, ez azonnali támadást jelent. Vigyázz, mert ugrik!

Rettegés fogja el kivált az állatokat, mikor az oroszlánt a közelben bömbölni hallják. Akkor is bömböl, ha támadása nem sikerült, amennyiben kiszemelt zsákmánya az orra előtt megszökött, ami ritka ugyan, de mégis megtörténhetik. És akkor is bömböl, ha éhes, ha közeledtét akarja jelezni, ha az akolban vagy karámban tartott háziállatokat meg akarja rémíteni.

A karámok körülbelül 2 méter, sőt ennél is magasabb, kettős kerítésből állanak, melyeknek közeit földdel döngölik be. Mégis megesett már többször, hogy az elszánt oroszlán ezeken a magas védőfalakon keresztül is beugrott a karámba. Egy utazó jegyezte fel, hogy látta, amikor egy himoroszlán átugrotta az embernél jóval magasabb kerítést s egy

kétéves ökörrrel a szájában vetette magát ki a karámból. Azt írja az utazó: „Láttam a nehéz teher nyomait a kerítés ormán és a külső oldalon a mélyedést, amit a lezuhanó ökör a puha homokba vájt, mielőtt az oroszlán tovább hureolta volna.“

Ebből az esetből már elképzeltük az oroszlán rettejtő erejét. Egy kétéves ökör átlagos súlya 200—250 kiló. Tehát ezt a súlyos testet hatalmas szájával nemcsak fel-emeli, hanem egy két méter magas kerítésen át is lendíti. Milyen borzasztó erős nyak- és lábizma lehet az oroszlának.

Az afrikai bennszülöttek állítják s a tudósok megfigyelték, hogy a délafrikai oroszlán olyan terhet, mint egy tulok, nem tud messze elhureolni, de az északafrikai (szudáni, abessziniai) oroszlán, mely a délinél sokkal erősebb, egy tinót szájában tartva, magas kerítést is átugrik, s a hullát messzire el tudja vonszolni magával.

De térjünk vissza az oroszlán hangjára. Ha párját hívja, a kandúrmacska elnyújtott nyávogásához hasonlóan jajgat. A mély hangú morgás bosszankodását fejezi ki; ha valamitől megijed, köhögésszerű **kaff** vagy nyávogós **vau** hangot ad ki. Bögő hangja, mely elkeseredett dühét, elszánt erejét jelzi, mindig leírhatatlan hatást gyakorol. Az arabok találó szóval utánozzák ezt a rémes hangot. Mintha ezt ordítaná az oroszlán: Ráád, ami arabul menndörgést jelent. Ez a borzalmas hang az állat melle mélyéből tör elő, és mintha szét akarná repeszteni mellkasát. (Folyt. köv.)

Körbe-körbe.

*Körbe, körbe gyermekek,
Szófogadók legyetek!
Minden gyermek kezét karba!
Vigyázzatok, no most: Rajta.
Forduljunk meg: Jobbra át!
S induljunk a hareba hát.
Ballábadal lépj előre:
Egy-kettőre! Egy kettőre!
Kéz a karból a csipőre!
Igy megyünk ki a mezőre...
Most megállunk kicsit: Állj!
Közeleg a Zöldkirály!
Tisztelegjünk mind egyszerre,
Jobb karodat felemelve!
Aztán huzzad le a mellre.
Ismét föl és ismét mellnek!
Igy lesz erős a kis gyermek.
No most balra forduljatok!
És a földre guggoljatok:
Gugg!*

Majom-kaland.

Doktor Mungó, állatbúvár,
Amint járt-kelt Afrikában,
Lepihent egy pálmafának
Enyhetadó árnyékában.

Kényelembe vágta magát,
Csizmáját is levetette.
Maki majom fenn a fáról
Csodálkozva figyelgette.

S mikor Mungó elszenderült,
Makiban egy terv megérett.
Hátha ő is felhuzná most
Ezt a bűvös járógépet.

Repülni is lehet talán
Ezzel a két füles szárral?!
Megindul hát... csetlik-botlik,
De semmiképp fel nem szárnyal.

Nyög s jajgat a csizmatolvaj,
Ezzel Mungót felébreszté.
Makit rögtön farkon fogta,
S két pofot is adott mellé.

Juliska üzenete:

Levélkéd megkaptam s küldöm az alma-
krém leírását:

Kérj Anyukádtól 4 szép almát, 1 tojás
fehérjét s 1 evőkanál cukorport. Az almákat
egészben tedd a sütőbe, süsd jó puhára, s tör-
jed át szitán. A tojás fehérjéből verj kemény
habot, add hozzá a cukrot s az áttört almát is
rendre keverd bele. Halmozd az egészet üveg-
tálra s már viheted is az asztalra, mert frissen
jó. Kekszet vagy piskótát adhatsz hozzá.

Játszanak bizalommal

Coferia de Stat Colectura Oficiala-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Nyuszi Pista viselt dolgaiból.

Elmeséli: Dezső bácsi

VII.

A mi Pistánk hazaérve, mindenkinek elmesélte, hogy a rókát törbe csalta. Aki nyúl volt, magasztalta. De, hogy Mókus Sára lesz hűséges párja, bár nincs titok a Nap alatt, egy jó hétig titok maradt. A megkérés után kereken hét napra, szüleivel mégis közölte, tudatta. Megjegyzé rá apó, anyó: „A nyúl csak a nyúlhoz való!” Aztán ismét együtt mondták: „Nyúl s mókus között nincs boldogság!”

De mert Pista vakszerelmes, most már nem volt engedelmes. Igaz, hogy ő anyját gyakran vigasztalta: — Édesanyám, lelkem, ne búsulj miatta. Ne légy olyan szomorú, hisz a fiad nagykorú! Tudja, hogy mit hogyan tegyen? Tudja, milyen társat vegyen?

Az apját is csitíttgatta, hogy enyhüljön aggodalma. Az öreg nyúl legyintve int: „Jó, csak járj az észed szerint! Nősülj meg csak, majd meglátod, milyen hű lesz mátkapárod!”

Végül mégis napirendre térve, beletörődtek a furcsa eljegyzésbe.

Nyuszi Pista minden este kis gitárját elővette, s menyasszonyát fölkereste. Hűségesen leróta a nemes adót, makogatva szép éjjeli zenét adott.

Különösen ma éjtszaka zeng bájosan gitárdala. Mókus Sára egy faágon figyel oda némán, vágyón. A hű lovag, Nyuszi Pista, a nótát így kanyarítja: „Tenyeremen hordalak, lehozom a csillagot én... Csak a szeme rám ne vessen és szeressen belém!”

— Elég ebből, ezt már únom! — szól le Mókus Sára. — Valami mást, újat, szebbet zengjen a gitárja!

Nyuszi Pista újba kezdett, szerelemtől hangja rezgett:

— Lehozom a Holdat, Napot, hogy legyen majd örömnapiod! A Tejútat lefelezem, Fiastyúkot beterelem! Mindent, mindent megteszek én, csak a szíved legyen enyém. Ha szívemre vetnél hurkot, neked adnék minden murkot! Mak! Mak!

— Ez az látod: makk, makk! Ez a mókus-abrak! Tölgymakk, bükkmakk, no meg dió, ezt szereti mókus, rigó! Mogyoró a legjobb étkem! Mogyorót hozz sokat nékem! Ez a legszebb nászajándék, jobbat ennél nem kívánnék! Tarisnyával, zsákkal hozz hát! Örökké hű leszek hozzád! —

— Jól van! Meglesz, kedves Sári. Hogyha akarsz rágicsálni, hozok néked rágnivalót zsákkal. Versenyt ehetsz akár úkapáddal!

Nyuszi Pista adott szavát megtartotta. A nászmenet amint indult a templomba, (zárójelben mondva: templom volt egy cserfa sűrű lombja), átalvetők garmadája mogyoróval, dióval és sok egyébbel, kilenc mókus bársony hátán alig fért el.

A nászmenet hogy ment, milyen sorban? úgy érzem, hogy ezt is el kell mondjam. Nos elől ment a két násznagy, egyik mókus, másik nyúl volt. Mókus násznagy homlokáról az izzadság majdnem csürgött. A legnagyobb zsákot mogyoróval telve, girbe, görnyedt háttán vitte ökegyelme. Utánuk jött mókusanyó és nyúlapó. Anyó vállán kenderzsák, benne dió és nem más. Aztán jött a nyúlanyóka mókusapókával, a mosolygó örömapó szintén tarisnyával. Ez már duzzadt a sok jótól, diótól és mogyorótól. Sőt Sárán is volt tarisnya, bár nehéz volt, könnyen birta. És az öt szép nyoszolyólány, mókusfajból mind valahány, szintén egy-egy zsákot hordtak s örvendtek a mogyorónak.

Sára Pistát fogta karon. (Láttam én még varjút karón!) A vőlegény mosolyog. Úgye milyen boldogok? Házasodni jó dolog!

Nyuszi banda olyan szépen nyekereg, hogy nyúlanyó szeméből a könny pereg. Pedig semmi búféle nem bántotta, csak a szíve oly lágy, mint a rántotta.

Valahára a nászmenet az erdőbe megérkezett!

Mókus násznagy hangoskodik: „Csak előre a templomig! Kis templomunk nincs már innen messze. Papunk ott vár palástöltözetbe!”

— Hol a templom? — Nyuszi Pista kíváncsi.

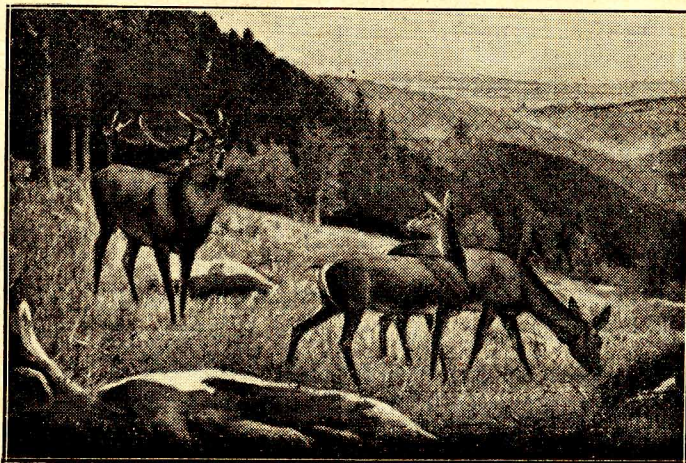
Válaszolja mókusnásznagy: Körülbelül tíz-tizenkét ugrásnyi.

Egyszer csak a násznagy hátra integet. Mire megállt mindjárt az egész menet.

— A templomunk itt van éppen, száz éves cser tetejében! —

Ekkor egyet füttyentett, megadta az ismert jelt, mókusnépség ahány volt, a fákra mind felmászott. Egy pillanat... két pillanat... s lenn, a földön, egy sem maradt. Természetes, hogy zsákostúl másznak-kúznak, gyakorlata van ilyenben a mókusnak. Hát Sára, a szép menyasszony? Ül már egy kiálló galyon. Onnan int le Pistukára s hamis nyelvét ilti rája. Lemosolyog esúfolkodva s a közmondást ő is mondja: „A nyúl csak a nyúlnak való!”

Szarvasok a tisztáson.

Pista áll lenn, mint egy fa-ló... Kiöntené bosszúszomját!... Szegény vitéz! Éppen úgy néz, mint akinek gyomrát nyomják.

— No megállj te hűtlen Sára! Haszontalan, csalfa pára.

A nyúlak mind megdöbbenve, bámultak az öreg cserre, melynek, lám-lám, minden lombos vastag ágán egy-két mókus foglal helyet, diót rágván.

A nyúlapó dühében majd szétreped.

— Először is pofot adok teneked! — szólt Pistának s legott nyakon ütötte, hogy a fiú legszebb fogát kiköpte.

— Ha kiköptem, a kis kutya sajnálja! Az a fogam fáj! Éppég a Sárára! — mondta Pista és jóízűt röhögött. — A foggal a szerelem is kiszökött. Belátom, hogy ismét, újra tévedtem... Szüleim ne búsuljatok érettem. Most már tudom, hogy ki illik hozzám?! Tapsi Julesa lesz most az én rózsám! Tapsi Julesa akár ma is hozzám jönne. Ahogy vagyunk, menjünk oda esküvőre!

— Éljen! Éljen! — lelkendezve kiáltották. — Juliskánál vannak pompás kelkáposzták! —

— Induljunk hát... Mulatunk hát mókus nélkül. Azt sem bánom, hogyha Sára belekékül! — így szól Pista s jókedvűen ment előre, mai napon a második menyegzőre.

Az ártatlan, árva Tapsi Julesa, Pista tervét amikor megtudta, minden lélek elhíheti, a „megkérés“ tetszett neki. Nem élt apja, anyja, könnyen ment a megegyezés. S mert közel a „veteményes“, vagyona sem volt szegényes. Nyuszi Pista szüleinek Julesa szintén tetszett, a megbeszéltek esküvőhöz tehát több sem kellett.

Mindjárt nyúlfutárok járták be a tájat. Vendégeket hívtak nyolecvanat vagy százat... Már a Hold is feljött, kisimult a ráncsa, mikor megkezdődött a nyúlaknak tánca.

Vaksi bögös vígan húzza. A hegedüt két nyúl nyúzza. Nyúzza-nyúzza, nyekegteti, a cimbalmos rezegteti. A legények kurjognak, a lányok is jól mulatnak s derekukat rengetik: — Így táncolunk reggelig! Vagy esetleg napokig, míg két talpunk lekopik. —

— Kicsiny ez a palota! Lábam ide, nem oda! Legjobb zöld a laboda!

Kurjongatták körbe'sorba', s egymás kezét összefogva, olyan tüzes táncot roptak, hogy a fák is visszhangoztak.

Nyuszi apó beh megpendült, nézd, anyóval táncra perdült.

— Így anyukám, kissé balra, azután a jobboldalra! Vigyázz most a cipellőre, lábujjhegyen csak előre! —

És folytatja Nyuszi Pista, csakhogy Julesát vidámitsa: — Eszem a kis szivedet, billegtesd a füledet! Döngjön, döngjön a sarok és bicegjen a farok. Legszebb tánc a „vakparádé“. Bámulj ide kalarábé! Irigykedjél, azt sem bánom! Ugorj egyet kedves párom!

És a dongók vígan dongnak. A harkályok fán doboznak. A tücskök is úgy zenélnek, mint akik csak ebből élnek. Itt a falú egész népe, mindenféle nemzetsége. Azt hiszem, hogy a nagy táncnak, s a gondatlan vidámságnak még talán ma sincsen vége. De a mesét befejeztem, s feledésbe, hogy ne menjen, le is írtam nektek. S ha a tánc még folyik is tán, vége van a történetnek.

Géza hazajön.

Irta: Holstein Mária.

Nem is ismerték Gézát. Már kis korától ott lakott messze-messze, még a tengeren is túl, ahol mindig aranyos, forró napsugárban fürdik a világ, nagyobbak a fák, színesebbek a virágok; a sűrű bokrok közt óriási kígyó siklik, hatalmas vadállatok ordítanak.

Az édes apja hivatalnok volt. Hirtelen beteg lett s meghalt. Édes anyja is majd utána ment nagy fájdmában. Hiába volt sok fényes aranya, rengeteg kincse ott a vad idegenben, szegényebbnek érezte magát a koldusnál, árvábbnak az árvánál.

Sürgönyözött Béla, s Margit mamájának:

Édes Testvérem! Ha szívesen láttok, hozzátok jövök az én kis árva Gézámmal. Fogadjatok szeretettel.

Szomorú testvéred:
Ágnes.

Volt nagy öröm a háznál. Jön Géza! Jön Géza! kiabálták a gyermekek. Cirmos is azt nyávogta. Bodri is azt ugatta. Porozták, takarították. szellőztették a vendégszobákat.

Habos fehér függönyöket aggattak a ragyogó ablakszemekre, nyiló virágokat raktak minden szögletbe. Arany szívök szeretete ott tündöklött az egész házban, ragyogó fénnel világította meg a legsötétebb zugot is.

Béla és Margit is kivette részét a nagy előkészületből: minden tört játékot összefoltoztak. Felnyergelték a sánta lovat, sorba rakták a pléhkatonákat. A huszárok kezét sapkájukhoz kötötték, nehogy elfelejtsék a szalutálást.

A fejetlen babának olyan buksit csináltak, hogy akármelyik kisasszony megirigyelhette vona. Még tollas kalapot is nyomtak fejére, még kalaptút is szúrtak belé, de nem olyan hosszú, hogy Gézának kiszurja a szemét.

— Jól van, jól van — helyeselte Bodri.

Hanem Cirmos megjárta. A babához dörzsölődött s nagy kényesen köszöntötte:

— Kezeit csókolom.

Bodri elmosolyodott és rávakkantott:

— Te, mit hajlongsz előtte, hiszen egy csepp esze sincs. Nem látod, hogy rongyból van a feje?

Cirmos szégyenkezett egy kicsit, de azért nem mutatta, hanem nagy mérgesen szörét borzogatva szembeállott Bodrival.

Bodri csak elmosolyodott és akkorát ugatott, hogy Cirmos egy szempillantás alatt az ablak párkányán termett s szerencsésen leborította a rengeteg cukrot, amit Béla meg Margit már egy hete gyűjtöttek a Géza tiszteletére. (T. i. minden reggel keserű kávét ittak.)

Nosza lett nagy riadalom.

Mire a háziak a bajt észrevették, a bünösök már messze jártak.

Cirmos a legmagasabb fa tetején leste a verebeket, Bodri a kapunál csovált a farkát s ugrándozott jókedvűen.

No, ha ugrándozott, volt is miért.

Éppen nyikorgott a kapu, iramodtak a lovak s hát csak ott termet Géza is meg a mamája is.

Volt szaladgálás, lótás-futás. Sirtak is, kacagtak is a nagy örömtől mindnyájan. Csak Géza volt hideg, mint egy jégcsap. Türelmetlenül toporzékolt, hogy menjenek már be, mert ő fázik.

— Nincs hozzá szokva ehhez a hűvös levegőhöz, — mentegette a mamája.

Bélának meg Margitnak ölelő karja hirtelen lehanyatlott s ott nyomban elpi-tyerednek, ha a mamájuk észre nem veszi, hogy baj van Köpecen, és kezökbe nem nyom egy táskát, hogy vigyék be. Azonnal megvigasztalodnak, szívesen cipelik, örülnek, hogy segíthetnek.

De bezzeg új ok akadt a keserűségre. Géza mindent lekicsinyel, neki semmi sem tetszik. Azon kezd, hogy nem kell az édes habos kávé, csak a teát szereti. Nem eszik pecsenyét, halat hozzanak!

A nagy fejü babát kikacagta, a pléh katonákat lenézte. A keservesen gyűjtött cukrot meg sem izlelte.

Volt busulás (szó köztünk maradjon), még sirás is.

Azt sem tudták, hogy álljanak, hogy a kis vendégnek kedve teljék benne. Napok múlva megszokták savanyu kedvét, dörmögő hangját s nem törődtek vele.

Csak az fájt, mikor kedves falujukat leszólta, lenézte s folyton vissza kívánczolt oda, honnan édes anyját olyan szomorú emlékek kísértették.

Telt, mult az idő. Olvadt a hó, lengett a tavaszi széi.

A szellő odalibbent a Béla füléhez és nagy titokban valamit zizegett, mitől az úgy fellelkesült, hogy a szeme is ragyogott bele. Összesúgott Margittal, tanácskozott a nevelő urral, aztán meghívott egy csomó fiút. A fiúk azontul naponkint eljöttek. Ilyenkor vonultak a leghátulsó szobába s tilos volt őket háborgatni.

Eltelt két hét. Már alig csillant itt-ott egy-egy havas folt. Csilingelt a hóvirág, ki-ki kandikált egy-egy üde fűszál a száraz harasztból. A rügyek nőttek, duzzadtak, kopogtatták kis házuk ajtaját, de a napsugár még nem nyitotta ki.

— Várjatok, várjatok — kacagott s tovább villant.

Mondom, ebben az időben történt, hogy a fiúk megint eljöttek. Szép sorba álltak s a Béla nevelője egyszerű siremlékhez vezette őket a kert végébe. A siremlék hátával egy sziklához támaszkodott, előtte sirhant domborult. Most fel volt diszitve örökzölddel, meg csilingelő, fehér hóvirággal. A fiúk körülállták. Mikor kalap levéve rázendítettek egy szép magyar énekre, már a felnöttek is odasorakoztak.

„Szülőföldem szép határa“... szavalta az egyik fiú.

A nevelő úr meg olyan gyönyörű emlékbeszédet mondott a sirban nyugvó dicső honvédekről, hogy mindenki könnyezett.

Géza mintha hosszú álomból ébredt volna, kezdett emlékezni egy hosszú történetere, amit édes apja mondott el nagyon sokszor és mindég könnyező szemmel.

— Ezt a hazát szeressétek! — szavalta egy másik fiú.

Igen, így mondta neki az édesapja is.

— De hát mit szeressen ezen a kopár sziklán? Vagy a kopasz fák száraz ágain? — sugta Bélának.

— Áldjon vagy verjen sors keze, itt élned halmód kell! — énekelték szívvel-lélekkel a fiúk.

— Nem, nem akarok itt élni! — kiáltotta tele torokkal. Persze a nagy énekléstől, csak Béla meg az édes anyja értette, hogy mit beszél.

Gyorsan félrevonták.

Délután a falu iskolájában nagy ünnepélyt rendeztek, de ide Géza már nem mehetett el, mert nagy beteg lett.

Beszállították a városi kórházba, ahol sokáig élet-halál közt lebegett.

Egyszer csak onnan levél érkezett. Édesanyja örömmel újságolta, hogy Géza jobban van, az ünnepre haza is hozzák.

Megint volt nagy készülődés. Béla elégedetten tekintett körül: a fű már bársony szőnyegként terült el, a fák rügyei már bontakoztak, az érkező madarak vidám csicsérgése búbajos zenével töltötte be a levegőt.

— No, most meg lesz elégedve! — gondolta Béla.

Csak mikor léptei önkénytelenül a kert végén terpeszkedő sziklába vezetett, akkor borult el vidám arca. Sokáig gondolkozott. Aztán egyet iramodott, kettőt fordult. Hát megint ott voltak a falubeli fiúk, ki ásót, ki kapát, ki tarisznyát, meg kosarat hozott.

Napokig ástak. Addig dolgoztak, hordták a földet a szikla párkányaira, míg úgy felöltöztették mint egy módos kisasszonyt. Másnap újra megjelentek. Most kinek-kinek egy-egy csomó gyökeres hóvirág, télizöld, bársonygyep volt a kalapjában. Béla és Margit csak úgy hordták cserepestől a virágokat az üvegházból.

Még két óra sem telt bele s olyan volt a szikla, mint egy szép virágállvány. Beillett volna akármelyik úri szobába.

Mikor már csak az utról a hulladékot kellett eltakarítaniok, egyszer csak meg-

pillantják Gézát a mamájába, amint ott állnak s meghatva csodálják a fiúk munkáját.

Úgy történt, hogy az országuton eltört a kocsis tengelye. Mivel közel voltak, leszálltak és a kertek alatt sétáltak haza. Mikor a sziklához értek, bámulva álltak meg és csodálták a fiúk emberfölötti munkáját.

Csakhamar megértették, hogy ez Gézáért történt.

Nem akarják, hogy csak egy talpalatti hely is legyen az ők drága földjükön, mit az elidegenedett fiú gáncsolhasson.

Géza szégyenkezve fogott kezét a fiúkkal.

Másnap, mikor a harangok kongása a feltámadott Jézust hirdette, Géza mosolygása, szeretetteljes szava egy magyar szív, szerető testvér feltámdását jelentette.

Csaljuk meg a petrezselymet!

A kertészkedéssel foglalkozó kis Cimborák bizonyára sokszor hallottak arról, hogy petrezselyem sok bosszúságot szokott okozni. A petrezselyem ugyanis gyakran rosszul ke ki és nagyon ritka marad. Sőt igen gyakori eset az is, hogy az elvetett petrezselyemmag egyáltalában nem kel ki. Nem tekintve a kár és bosszúságot, a háztartás petrezselyem nélkül marad! A petrezselymet szokták vetni ősszel és tavasszal. Az ősszel vetett petrezselyem, ha az őszi meleg, és kellő öntözésben részesül, szépen ki szokott kelni és vékony szalmatakaróval befedve kitünően áttelel. A hiba az ősszel vetett petrezselyemnél is csak abban van, hogy rendszeren rosszul kél. A petrezselymet általában tavasszal szokták vetni. A tavaszinál is ugyanaz a hiba szokott mutatkozni, mint az őszi vetésűnél.

A petrezselyem magja ugyanis a rosszul csirázó magvak közé tartozik, csirázásához nagyon sok meleget kíván. Ha meleg és nedvesség áll rendelkezésére, nincs baj csirázásával. Ha ezt tudjuk, könnyen becsaphatjuk a petrezselyem magot: hitessük el vele, nyáron, hogy jó meleg tavasz van. Azt fogjuk tapasztalni, hogy ilyen módon egy kis gondozással kitünő petrezselyem ágyásokat létesíthetünk.

Nyugati kertészetekben július hónapban vetnek petrezselymet. Gondos öntözésben részesítik és őszre már olyan erőteljessé fejlődnek a növények, hogy minden károsodás nél-

kül áttelelnek. Nem árt természetesen, hogyha az ilyen ültetvényt télen gyenge szalmatakaróval védjük meg az elfagyástól. A július hónapban vetett petrezselyem kitünően szokott kelni, csak rendszeres öntözésére kell súlyt fektetni. Egész ősszel friss levelet szolgáltat, amely jól felhasználható mindenféle étel ízesítéséhez. Tavasszal pedig, amint a hó elment, gyökeret is lehet rendszeresen szedni és használni.

Látjuk tehát, hogy sok előnye van a nyáron vetett petrezselyemnek. Ezért ajánljuk a kis Cimboráknak, hogy csalják meg a petrezselyem magot, hitessék el vele, hogy tavasz van és örömmel fogják tapasztalni, hogy ilyen módon sokkal szebb ültetvényre tesznek szert, mint hogyha a magot tavasszal vagy ősszel vetették volna el.

Ismételten hangsúlyozzuk azonban, hogy a kísérlet csak úgy fog sikerülni, ha az ültetvény bőséges öntözéséről nem feledkezünk meg. Öntözni természetesen csak kora reggel vagy késő este szabad. Ha ezt a szabályt megtartják, jó magot vetettek el és a vetést jól végezték, a kertészkedő kis Cimboráknak nagy örömük fog telni a szépen fejlődő petrezselyemágyakban.

Itt még csak arra akarok rámutatni, hogy a kertészkedésben a régi megrögzött módszereket nagyon nehezen küszöbölik ki. Pedig a vetés idejének és a művelési módnak megváltoztatásával a kertészkedő ember előtt új és hasznos lehetőségek nyílnak meg.

Feri bácsi.

Az új cimborák tízparancsolata:

1. Az új Cimborák istenfélők.
2. Tisztelik szüleiket, szeretik testvéreiket.
3. Szorgalmasak a tanulásban és a többi kis Cimborát ismeretlenül is testvérnek tekintik.
4. Nem múlik el nap, hogy valami jót ne cselekedjenek.
5. Olvassák és terjesztik iskolatársaik között a lapot.
6. Bemutatkoznak levélben vagy fényképen.
7. Az új cimborák sohasem küldik vissza a lapot, hanem ha kinőnek a sorból, keresnek maguk helyett egy más cimborát, hogy az járassa tovább a kis folyóiratot.
8. A lapszámokat gondosan megőrzik és bekötetik.
9. Résztvesznek az Uj Cimborá mozgalmaiban (kertészkedésben, rajziállításban, bélyegszerében, takarékoságban, stb.).
10. Az előfizetés lejártakor megkérlik édes szüleiket, hogy hosszabbítsák meg az előfizetést, mert amint hangsúlyozza a közmondás: Rend a lelke minden dolognak!

Hogyan kell illedelmesen enni?

Tanácsok a gyermekek számára.

IV.

A kést és villát ügyesen kell kezelni. Nem szabad úgy enni, mint ahogy Kanász Pista szokta, aki evés közben csak bicskáját használja, a villát talán nem is ismeri, legfeljebb a *vasvillát*. Falatját bicsakkal teszi be a szájába. A kanalon kívül egyetlen evőeszköze a: bicsak.

Még úribb körökben is láthatunk olyan étkezőket, akik a kés használatával ninésenek tisztában. Ezek a hús mellékletét (burgonyát, rizst, stb.) villával kenik a késre, úgy lapátolják be az ételt a szájba. Némelyik még le is nyalja a kést minden falat után. Az ember hátán a hideg fut végig, ha látja az ajkák között a kés élet. Háttha azt erősen kifenték (sok házban szeretik az éles kést) s a késnyaló még elvágja azzal a száját. De más-különbén is ízléstelen az ilyen evés. Könnyen eszünkbe juttatja Kanász Pistát, aki még a főtt pityókát is bicsakkal eszi.

Húsevésnél a villát bal- s a kést jobbke-zünkkel fogjuk. Nem aprózzuk fel a húst egy-szerre, hogy azután nagymohón csak a villá-nak jusson szerep, hanem vágunk a hússzelet-ből egy falatot, azt villánkra vesszük, s így váltakozó kézzel fogyasztjuk el az egészet.

Minden sültet késsel darabolunk fel, de villára szúrva fogyasztjuk el. A mellékletet késsel segítjük a villára. Hangsúlyozzuk, hogy a: *villára!*

A kést lenyalni, szájba tenni, idegesítő, illetlen, csúnya szokás. Természetesen a főze-léket sem szabad késsel szájba venni, erre csak a villát használhatjuk.

A vagdalt húst (pástétomot, labdapeese-nyét, stb.) villával daraboljuk fel. A halat szintén. Szálkás halat (pikkelyest) ünnepe-lyes alkalmakkor nem szoktak feladni, de ha mégis ilyen kerül terítékre, akkor azt villa és kés segítségével tisztítjuk meg a szálkától.

A csirke és más majorság sültjét kés-villával esszük. Sok helyen megengedik, hogy a rántott csirke combját kivételesen kézbe vehessük. Ezért a comb kiálló esontrészét ezüst napirba burkolják, hogy ne zsirozzuk össze kezünket. De ezüstpapir mellett is víz-szatasztó dolog úgy falni, mint az emberevő kannibálok, akik esontokról rágják le a húst.

Egy kis gyakorlat után könnyen elsajá-títhatjuk, hogyan kell villával és késsel szé-pen lefejtetni a esontokról a sültet, anélkül, hogy kénytelenek lennénk azokat lerági-esálni.

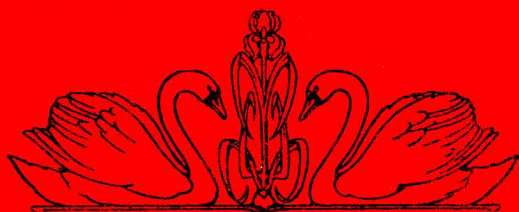
(Folyt. köv.)

Tanácsok a gyermekek részére.

Kis szívek a nagy szívben.

Márffy László és Ella, Hencse. Küld-tünk nektek ismertető példányokat. Nos, ha elolvastátok és megszerettétek, akkor egy le-velezőlapon szépen írjátok meg, hogy kéri-tek-e továbbra is a lapot? Akartok-e ti is új cimborák lenni? Az előfizetést a Studiumhoz kell küldeni. Az újság fedelén rajta van a pontos cím. — *L. Ady Mariska.* A szép aján-dékot megkaptam. Oh be kedves az a kis ka-lotaszegi persely. Fából van s szép minták, tulipánok, rozmarin ágak belevésve. Boldog lesz majd az a kis toborzó, aki a versenyben megnyeri. Ezért a gyönyörű kis perselyért őt kis cimborát kell toborozni. — *Nils István, Új Kissoda.* A küldeménynek örvendtem s írásait mindenkor megbecsüljük. Sajnálom, hogy a gyermekkonferencia terve kútba esett. Am, ami késik, nem múlik. Nem lehetetlen, hogy október hó folyamán azt a vidéket is meglátogatjuk s akkor Új Kissodát sem hagyjuk ki az útból. Vagy, ha az idén semmi-képpen sem sikerülne, úgy, ha az Isten élet-űnkét és egészségűnkét megtartja, a jövő nyáton megyünk majd el arra férjessel együtt, aki az üdvözlötet hasonló szívélyes üdvözlötetel viszonzozza. — *E. Onody Rózsika.* Az állás ügyében sajnos, nem sikerült semmi eredményt elérni. Talán az ősz ebben a tekin-tetben szerencsésebb időszak lesz. — *Orth Győző, Nagyvárád.* A kliséket megkaptuk. Hála Istennek, hogy most már így rendben vannak a dolgok. A hiányzó klisék, több, mint bizonyos, hogy egyik költőzködésünk alkalmával veszték el, azért nem tudtuk az egész sorozatot elküldeni. Ha ősszel vissza-térek a nagy körútról, intézkedem, hogy küld-jenek majd mást helyette. Csak kérem egy pár sorban bennünket erre figyelmeztetni.

Fölföldy Mihály bátyámnak lelkes, buz-dító sorait csak a következő számban közöl-letjük le. Valóban megható, hogy egy 80 éves öreg bácsi, aki „ködbeborúlt” szemével már alig lát és — amint írja — saját betűit is csak nehezen tudja elolvasni, ilyen szép, hosszú le-velet írt nekünk. Igyekezünk, hogy az Uj Cimborá következő száma méltó legyen a szé-leskörű terjesztésre. Fogadja Misi bácsi szí-vélyes meleg üdvözlötűnkét.

Vezeti: Jóska bácsi.

Számrejtvény.

Az alábbi négyzetben minden szám egy betűnek felel meg. Ha a feladott szavakat helyesen megfejtetted, a számokat helyettesítsd a kitalált szavak betűivel, s a betűket írd be a négyzet megfelelő rovataiba. A számok 1—32-ig bezáróan egy ismert közmondást adnak.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

15 4 29 gyümölcs
6 7 8 18 vadállat
23 13 1 32 erősen kíván
26 17 28 14 18 21 6 19 női név
30 25 2 27 kisgyermek gondozója
26 31 20 a hadítitok elárulója
12 11 5 8 Albánia elűzött királya
9 29 3 gyógyszer
16 31 22 kemény víz
24 29 Balaton

Megfejtési határidő: 1939 augusztus 15.

Nyereménynek egy érdekes könyvet sorolunk ki.

Hogy írjuk?

A szünetben foglalkoztatok többet e rovattal. Ha ti még más a, b, c, d, e betűkkel kezdődő szavakat is tudtok, mint amennyit az „Uj Cimborá” közölt, gyűjtsétek össze és küldjétek be. Ebből látjuk meg, hogy a nyelv-művelő rovat mennyiben érdekel benneteket.

Ellenben, ellentmondó. Elő igekötő. No, ki emlékszik rá, milyen szabályt tanultunk az igekötőről? Az a szabály erre az igekötőre és minden igekötőre vonatkozik. Pl. előad, elővesz, előfiet. — Előbb, előbb-utóbb, elől, pl. fut a medve elől, előlem, előled, előle, stb., előljáró. Előre igekötő, pl. előrehajol, előrebocsát, elődsi, előtti, előttem, előttd, előtte, előttünk, előttetek, előttük, két „t”-vel mindenütt, előt-

temez, pl. valaki előttem ír alá, vagyis előttemez valamit; elől határozószó (hol?) vagy elől, egyformán használható, elől, íge, azt jelent: lepihen, elpihen, pl. a szél, a madár a fészken. Elválasztásnál ügyeljünk: az ígét így választjuk el: el-ül, az előbbi szót pedig e-lül.

Előfizetőinkhez!

Az Uj Cimborá szerkesztősége és kiadó hivatala tisztelettel kéri a helybeni előfizetőket, szíveskedjenek az őket felkereső megbízottak előfizetési díjaitat kifizetni, mert csak így tudjuk fenntartani sok gonddal küzdő lapunkat.

Kérjük úgy a vidéki, mint külföldi előfizetőinket, hogy az esedékes díjakat szíveskedjenek postára tenni és címünkre elküldeni. Vidéki megbízottaink csak nagyon ritkán tudnak előfizetőinkhez ellátogatni, ezért ismételten kérjük őket, úgy a jelenbenieket, mint volt előfizetőinket: fáradjanak el a postahivatalig és erősítsék befizetéseikkel az Uj Cimborát!

Kis Cimborák! Kérjétek ti is szüleiteket, hogy szeretett képeslapotok előfizetési árát minél előbb küldjék be a kiadóba, mert csak úgy tud nektek sok szép mesét, verset és ajándékot küldeni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

A kiadóhivatal közleményei.

Beküldött előfizetési díjak.

Haldenvang Károly, Szalárd; Ref. Leánygimn. Ifj. Könyvtára, Brassó; Adám Kató, Homoródszentpéter; Kovácsi Albert Bonyha; Gutmann Lili és Klári, Udvarhely; Sajtos Erzsébet, Varsánd; 1940. jan. 1-ig; Papp Lajos Szilágysomlyó; Pethő Sándor, Torda; Stefáni Mátyás, Gyergyószentmiklós; Elekes Év, Csíkszereda; Kiss Sándorné, Homoródszentpéter; Csekme Jucika, Kövend; Szöllőssy Leuka, Szalonta; 1939. jul. 1-ig; Janesó Lia és Leo, Kovászna; ifj. Takács Albert, Zilah; Orbán Klára, Szamoscikó; Evang. Egyházak, Tatrang; 1939. okt. 1-ig; Balla Ducika Kistarsa; 1939. okt. 15-ig; Dr. Haas Erik, Bázsiás; Ref. Elemi isk. Szalonta; 1939. apr. 1-ig; Bárdi Évike, Bukarest; 1939. szept. 1-ig; B. Szabó Márta, Torda; 1939. aug. 1-ig; Tötös János, Szilágysomlyó 1938. aug. 1-ig.

A kiadóhivatal.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești.

Kormos Jenő, Chiend

Minden cikkért a szerzője felelős.